

Η κολεκτίβα Compassion δραστηριοποιείται στο Αμβούργο, στην Αθήνα και στη Λευκωσία Η τέχνη στην αναχαίτιση του πόνου

Στον χώρο του ιστορικού Kunstlerhaus Bethanien του Βερολίνου, ενός πρώην νοσοκομείου του περασμένου αιώνα, ξεκινάει τις δράσεις της η Compassion, μια μη κερδοσκοπική εικαστική κολεκτίβα, που δραστηριοποιείται στο Αμβούργο, στην Αθήνα και στη Λευκωσία.

Η Compassion φιλοδοξεί να αποτελέσει μια πλατφόρμα που θα συνιστά σημείο συνάντησης για διάφορους εταίρους, φιλοσόφους, εικαστικούς, ειδικούς στον χώρο της υγείας, ψυχολόγους και άλλους ενδιαφερόμενους με στόχους (α) την κατανόηση της θέσης των χρόνια πάσχοντων στην κοινωνία (β) την άσκηση πίεσης για βελτίωση της θέσης του ασθενούς εντός του συστήματος περίθαλψης και (γ) την ευαισθητοποίηση των εργαζομένων στον χώρο της υγείας για τη σημασία της υποκειμενικής εμπειρίας των ασθενών κατά την ιατρική περίθαλψη.

Η πρώτη διοργάνωση της ομάδας, τις δράσεις της οποίας επιμελούνται και συντονίζουν οι Έφη Κυπριανίδου και Πέννυ Μονογιού, εγκαινιάστηκε την Παρασκευή 9/10 και περιλάμβανε την επαναδιαμόρφωση του νοσοκομειακού περιβάλλοντος και την τοποθέτηση έργων Κυπριών, Ελλήνων και Γερμανών εικαστικών (μεταξύ των οποίων ο διεθνούς φήμης Γερμανός performer Ulay και ο Αυστριακός Gunter Brus).

Μπορούμε, ωστόσο, να μιλήσουμε για την ασθένεια μέσω άλλων -πέραν των ιατρικών- οδών και, ιδίως, μέσω της τέχνης. Και, επιπλέον, υπάρχει τρόπος να κατανοήσει κανείς την εντελώς προσωπική και δύσκολη εμπειρία του ατόμου που ασθενεί.

Η εκ των επιμελητριών των δράσεων της Compassion Έφη Κυπριανίδου αναφέρει πως -πορόλο που τα δεδομένα και οι αληθείες αναφορικά

To Kunstlerhaus Bethanien του Βερολίνου.

με τις περισσότερες ασθένειες περιγράφονται σε μεγάλο βαθμό από τη σύγχρονη ιατρική και από τους γιατρούς στους ασθενείς, είναι αμφίβολο αν αυτού του είδους η γνώση μπορεί να μας βοηθήσει να καταλάβουμε τη σφοδρότητα της σωματικής διάστασης της ασθένειας και του συσχετιζόμενου πόνου, της νοσηλείας σε ένα νοσοκομειακό κρεβάτι, του φόβου και της απόγνωσης που συνοδεύει το άκουσμα μιας διάγνωσης». Η ομάδα του Compassion θεωρεί ότι η τέχνη μπορεί να μας προσφέρει ένα ιδιαίτερο είδος γνώσης για το πως είναι να βρίσκεται κανείς σε μια συγκεκριμένη κατάσταση και γι' αυτό οι εικαστικοί και θεωρητικοί που συμμετέχουν εξετάζουν ζητήματα φαινομενολογίας του πόνου και της ασθένειας, του πως είναι

δηλαδή για κάποιον να βρίσκεται σε κατάσταση πόνου και ασθένειας.

-Δεν επιδιώκουμε- σημειώνει η Έφη Κυπριανίδου, -να αντιμετωπίσουμε την τέχνη ως ένα πέπλο που επισκιάζει τους φόβους της ασθένειας και του πόνου αποδίδοντας τους κάποια μεταφυσική σκοπιμότητα, ούτε και θεωρούμε ότι η τέχνη προσφέρει μια διεξόδο από τις δυσκολίες των σοβαρών ασθενειών-. Αντίθετα, μέσα από τη δράση δημιουργούνται έργα τέχνης που μπορούν να λειτουργήσουν για τους θεατές ως ασκήσεις ενσυναίσθησης, προσφέροντας ένα ιδιαίτερο είδος κατανόησης ζητημάτων, όπως η διακρίση μεταξύ της αντικειμενικής προσέγγισης της δυτικής ιατρικής και της υποκειμενικής εμπειρίας της ασθένειας και του πόνου, το

πως είναι να ασθενεί κανείς, σε αντίθεση με το να είναι υγιής, το πρόβλημα της έκφρασης των συναισθημάτων που σχετίζονται με την ασθένεια και τον πόνο, αλλά και για ηθικά ζητήματα που αφορούν την ιατρική πρακτική.

Η διερεύνηση αυτών των ζητημάτων μπορεί να έχει ιδιαίτερη αξία για τους λειτουργούς της ιατρικής περίθαλψης, για τους οικείους των ασθενών -σε ιδιαίτερες περιπτώσεις για τους ίδιους τους ασθενείς- και, γενικότερα, για όσους ενδιαφέρονται για το νόημα της ζωής, της ασθένειας και του θανάτου.

Για την κολεκτίβα Compassion, ο διεπιστημονικός διάλογος ανάμεσα σε γιατρούς, ψυχολόγους, φιλοσόφους και καλλιτέχνες μπορεί να συμβάλει σημαντικά στην κατανόηση της ασθένειας, ενώ σημαντικό στόχο αποτελεί η υποστήριξη της ακαδημαϊκής έρευνας στο πλαίσιο του διαλόγου αυτού.

Η ομάδα του Compassion στοχεύει να συνεχίσει τις δράσεις της με την έκδοση ενός συλλογικού τόμου με κείμενα ακαδημαϊκών και ερευνητών για ζητήματα κατανόησης της κατάστασης της ασθένειας, ενώ ταυτόχρονα η εικαστική διοργάνωση, διευρημένη με περισσότερους καλλιτέχνες, θα ταξιδέψει σε άλλα μέρη της Ευρώπης. Η ελπίδα της ομάδας Compassion είναι ότι φορείς και οργανισμοί που δραστηριοποιούνται στον τομέα της υγείας θα θελήσουν να υποστηρίξουν τις δράσεις της.

Η πρώτη δράση υποστηρίχθηκε μερικώς από τις Πολιτιστικές υπηρεσίες του υπουργείου Παιδείας, την προβλεπία της Κύπρου στο Βερολίνο και την γκαλερί Greskewitz Kleinitz του Αμβούργου.

Στην έκθεση, την οποία συνεπιμελήθηκαν οι Έφη Κυπριανίδου και Πέννυ Μονογιού, συμμετέχουν οι εικαστικοί Αλέξανδρος Ψυχούλης, Νικόλαος Γυφτακός, Γιάννης Διαμαντής (Ελλάδα), Ερατώ Χατζησαββά, Πέννυ Μονογιού, Χρίστος Αβραάμ, Κυριάκος Κουσουλίδης, Μιχάλης Παπαμιχαήλ (Κύπρος), Ulay, Sylvia Henze (Γερμανία), Enrique Fuentes (Mexico/Austria), Gunter Brus (Austria) και ο σκηνοθέτης Γιάννης Πόθος (Ελλάδα).

